

УДК 379.851

Худавердієва Вікторія Анатоліївна
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри туризму
Державний біотехнологічний університет

Худавердиева Виктория Анатольевна
кандидат экономических наук, доцент,
доцент кафедры туризма
Государственный биотехнологический университет
Khudaverdiyeva Viktoriya
Candidate of Economic Sciences, Docent
State Biotechnological University

Мерчанський Володимир Вікторович
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри туризму
Державний біотехнологічний університет

Мерчанский Владимир Викторович
кандидат экономических наук, доцент,
доцент кафедры туризма
Государственный биотехнологический университет
Merchanskyi Volodymyr
Candidate of Economic Sciences, Docent
State Biotechnological University

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ВНУТРЕННЕГО ТУРИЗМА В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМИИ COVID-19

DOMESTIC TOURISM IN THE CONVENTION OF THE COVID-19 PANDEMIC

Анотація. Стаття присвячена аналізу тенденцій розвитку туристичної сфери в Україні та світі в умовах пандемії COVID-19, вивчено сучасний стан туристичної сфери України в умовах кризи і визначено перспективні напрями розвитку внутрішнього туризму.

Ключові слова: туризм, туристична галузь, кризові явища у сфері туризму.

Аннотация. Статья посвящена анализу тенденций развития туристической сферы в Украине и мире в условиях пандемии COVID-19, изучено современное состояние туристической сферы Украины в условиях кризиса и определены перспективные направления развития внутреннего туризма.

Ключевые слова: туризм, туристическая отрасль, кризисные явления в сфере туризма.

Summary. The article is devoted to the analysis of trends in tourism in Ukraine and the world in the context of the COVID-19 pandemic, the current state of Ukraine's tourism in the crisis and identified promising areas of domestic tourism.

Key words: tourism, tourism industry, crisis phenomena in the sphere of tourism.

Всесвітня туристська організації (UNWTO) опублікувала «Барометр світового туризму», в якому підведені основні підсумки сфери міжнародних подорожей і представлені прогнози оцінки розвитку галузі в найближчій перспективі. Як вважають в UNWTO, в 2020 році світовий туризм пережив гірший рік за всю історію спостережень: так, із-за пандемії коронавірусу і широко поширених обмежень на поїздки кількість міжнародних подорожей скоротилося на один мільярд або на 74% щодо 2019 року. Експортні доходи від туризму скоротилися на 1,3 трлн. доларів, що в 11 разів перевищує втрати від глобальної економічної кризи 2009 року. Під загрозою опинилося від 100 до 120 мільйонів робочих місць у сфері туризму, більшість яких — в малому і середньому бізнесі [1].

За оцінками UNWTO, «криза далека від завершення», оскільки із-за мутацій коронавірусу багато країн знов вводять обмеження на поїздки. Це обов'язкове тестування, карантин і, в деяких випадках, повне закриття кордонів. Проте, в організації вважають, що поступове впровадження вакцини проти COVID-19 допоможе відновити довіру споживачів, сприятиме послабленню обмежень на поїздки і нормалізації подорожей [1].

Усі світові регіони почали адаптуватись до умов та фокусуватись на внутрішньому туризмі. Вважається, що внутрішній туризм повинен повернутися до нормальних умов функціонування в умовах пандемії та після неї швидше, ніж міжнародні подорожі, що дасть можливість як розвинути країнам, так і країнам, що розвиваються, оговтатися від соціальних та економічних наслідків поширення COVID-19 [2].

Стосовно України, то внутрішній туризм і у докризовий період був малорозвиненим, чому сприяла низка чинників, основний з яких — невідповідність якості послуг їх ціні. Однак через пандемію COVID-2019 та закриття кордонів українським туристам у 2020 році не залишалося особливого вибору. Серед іноземних країн в'їзд українцям був дозволений у Туреччину, Єгипет, Хорватію та Албанію і то лише з липня. Відповідно, влітку 2020 року кількість туристів в українських туристичних дестинаціях значно зросла. Про це повідомляють як туристичні оператори, так і компанії мобільного зв'язку [3].

Загострення кризових явищ у сфері туризму та курортів свідчить про необхідність удосконалення державної політики у зазначеній сфері, пріоритетів і принципів її реалізації, повноважень і компетенції суб'єктів туристичної діяльності, впровадження ефективних організаційно-правових, економічних, інформаційних механізмів розвитку сфери туризму та курортів як високорентабельної галузі національної економіки [4].

Основними стратегічними цілями розвитку сфери туризму та курортів з урахуванням сучасного

стану і тенденцій розвитку України на період до 2026 року є: збільшення витрат туристів під час подорожей в Україні до 80 млрд. гривень у 2026 році; збільшення обсягу капітальних інвестицій у сферу туризму та курортів до 6,6 млрд. гривень у 2026 році; забезпечення діяльності інституту саморегульованих організацій у сфері туризму та курортів (створення національної туристичної організації та відповідних регіональних туристичних організацій); функціонування Єдиної туристичної інформаційної системи, що містить інформацію про всі туристичні та рекреаційні ресурси країни, придатні для використання в туризмі, у тому числі об'єкти культурної спадщини та природно-заповідного фонду; впровадження рекомендованої Всесвітньою туристичною організацією ООН (UNWTO) системи сателітного рахунка; заснування десяти туристичних представництв за кордоном; лібералізація візового режиму з десятьма країнами світу, що є цільовими туристичними ринками для України [4].

Серед чинників, котрі на сучасному етапі стримують розвиток внутрішнього туризму в Україні, є не лише пандемія, але і такі невирішені проблеми. По-перше, це відсутність системної взаємодії, партнерства між суб'єктами туристичної індустрії. По-друге, невідповідність якості та ціни послуг і по-третє, неналежний рівень транспортної доступності та безпечності дестинацій [5].

Умовами сталого розвитку сфери туризму та курортів є: забезпечення координуючої ролі держави в реалізації національної туристичної політики із застосуванням принципів державно-приватного партнерства; концентрація ресурсів держави на пріоритетних завданнях розвитку сфери туризму та курортів; удосконалення законодавства з питань регулювання суспільних відносин у сфері туризму та курортів; сприяння розвитку міжрегіонального та міжнародного співробітництва у сфері туризму та курортів; удосконалення на постійній основі бізнес-клімату та розвиток добросовісної конкуренції; запровадження інституту саморегульованих організацій у сфері туризму та курортів; популяризація нашої держави у світі та просування якісних національних туристичних продуктів у світовому інформаційному просторі; розвиток туристичних територій [4].

Сфера туризму пов'язана з діяльністю більш як 50 галузей, її розвиток сприяє підвищенню рівня зайнятості, диверсифікації національної економіки, збереженню і розвитку культурного потенціалу, збереженню екологічно безпечного навколишнього природного середовища, а також підвищує рівень інноваційності національної економіки, сприяє гармонізації відносин між різними країнами і народами. Подолання негативних тенденцій, створення сприятливих умов для розвитку сфери туризму та курортів повинні стати пріоритетними напрямками прискорення економічного та соціального зростання країни.

Література

1. UNWTO: количество туристов в мире сократилось на 74%. URL: <https://www.atorus.ru/news/press-centre/new/54073.html>
2. Внутрішній туризм в Україні. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/vnytrishniy-turyzm-v-ukrainiCOVID19/30726545.html>
3. International tourism highlights. URL: https://tourlib.net/wto/WTO_highlights_2019.pdf
4. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Holod A. P. Bezpeka rehionalnykh turystychnykh system: teoriia, metodolohiia ta problemy haran-tuvannia [Safety and security of regional tourist systems: theory, methodology and problems of guarantee]. 2017. Lviv: LDUFK.